

President, ærede seminardeltagere:

Sjøforsvaret skal sikre Norges fremtidige velfred og velstand. Sjøforsvaret skal sikre våre enorme olje og gassressurser, herunder også forvalte de fornybare ressursene og sørge for at kvoteavtaler overholdes. Sjøforsvaret deltar kontinuerlig med enheter i multinasjonale styrker. Det være seg styrker underlagt NATO eller styrker sammensatt og ledet på annen måte.

Sjøforsvarets oppgaveportefølje er økende. Oppgavene er av nasjonal strategisk karakter og grunnleggende for vår suverenitet og for å forvalte og ivareta våre suverene rettigheter. Kystvakten tar hånd om de nære fredsmessige oppgavene, Kysteskadren eller Marinen løser internasjonale oppgaver og har en svært viktig funksjon i å markere nasjonens interesseområder sammen med kystvakten og gjennom tilstedeværelse stadfeste og skape folkerett. Maritim tilstedeværelse demonstrerer altså nasjonens vilje og evne til å ivareta våre nasjonale forpliktelser i våre ansvarsområder, det bidrar til ro og ordnede forhold, og det skaper folkerett. Vår evne til å gripe inn tidlig og riktig hindrer at episoder utvikler seg til kriser. Sjøforsvarets fartøyer må altså være tilstede og vise flagget.

Denne aktiviteten må ha kontinuitet, og tilstedeværelsen av marinefartøyer må være regelmessig for å unngå et sikkerhetspolitisk vakuum. Norge må selv ivareta egne forpliktelser, og andre nasjoner må ikke få anledning til å fylle et slikt tomrom. Tilstedeværelsen må ikke bli sjelden og tilfeldig slik at en aksjon eller økt tilstedeværelse blir tolket som eskalering i et område med høy strategisk verdi. Dette vil kunne føre til en situasjon hvor episoder lett kan utvikle seg til kriser.

1. august i år ble Sjøforsvarets nye organisasjon implementert. Hensikten har vært å øke besetningsstørrelse og avdelingsstørrelse, sørge for økt profesjonalisering og derved økt tilgjengelighet samtidig som målet har vært å opprettholde en kompetanse- og utdanningsstruktur. Dette har vi gjort ut ifra de overordnede rammevilkår, som har vært en årsverksramme på 1973 årsverk. Dette er 187 årsverk mindre enn min faglige tilrådning til Forsvarsdepartementet.

Vi vil altså gradvis øke vår tilgjengelighet ved økt innslag av vervede i våre besetninger. Men la det være klart – grunnlaget er verneplikten – det vil det også være for det fremtidige Sjøforsvar og da som en rekrutteringsbrønn for fartøyer og avdelinger.

Det skjer mye bra rundt Sjøforsvarets strukturutvikling. Herunder nevner jeg forpliktende anskaffelser, driftsandeler og driftsprofiler som muliggjør drift av den framtidige strukturen dere alle kjenner så godt.

Imidlertid vil vi fra neste høst, høsten 2007, oppleve at Sjøforsvarets kapasitet og da især Kysteskadrens overflatekapasitet reduseres i en periode på ca 2 år. Dette er en konsekvens av den strukturutviklingen vi er midt i – og beskrives ved at Hauk-klasse MTB utfases i takt med at Skjold klasse kystkorvett, Littoral Combat Craft eller begrepet som vi alle kjenner MTB innfases. Samtidig er Oslo-klassen utfaset og Fridtjof Nansen-klassen på full vei inn. Det er de samme besetningene, de samme medarbeiderne som skal utfase den gamle strukturen og fase inn den nye. De skal forberede mottak og sertifisere nye helikoptre til fregatter og kystvakt. Det de samme som skal omskoleres til nye fartøystyper, nye framdriftslinjer og nye

våpensystemer. Konsekvensen av dette er som nevnt at vi i perioden 2008 til 2010 vil få en kapasitetsreduksjon.

Forutsigbarhet og familievennlighet har siden 2003 vært en målsetting for Sjøforsvaret. Vi arbeider aktivt for å få dette til, men jeg må nok innrømme at aktivitet, stadig reduksjoner i antall fartøyer og avdelinger, begrensning i årsverk og innfasing av nye fartøy har ført til at denne målsetningen for enkelte oppleves som festtale. Men det er altså ingen festtale og konsekvensene av å ikke lykkes vil være personellflukt og rekrutteringssvikt. I tillegg til det vil det være umulig å få øket kvinneandelen - noe vi ønsker å få til så snart som mulig.

Så litt om utviklingen i nord. Nordområdene er Norges viktigste satsningsområde i årene som kommer. Regjeringens strategiske prioritering er maritim og vil måtte få konsekvenser for Sjøforsvarets oppgaver. Dette betyr, slik jeg ser det, en økt aktivitet i nord med våre nye fartøyer og fortsatt deltagelse i NATOs stående styrker. Balansen vi da må finne vil i hovedsak være mellom tilstedeværelse i nord og trening og øving med andre mariner. Fremtredende russiske forskere mener at arktisk farvann, her forstått som nordområdene, vil bli det viktigste operasjonsområde for den russiske marine i framtiden. En effektiv russisk marine er også en forutsetning for å beskytte russisk økonomi og russiske geopolitiske interesser. I løpet av de neste 10 til 20 årene vil Russland anskaffe 20 nye fregatter, 1 til 2 hangarskip samt en rekke andre mindre kampfartøyer. I tillegg kommer 6 nye Borey-klasse ballistiske missil-ubåter (SSBN). Dersom dette jeg sier nå er korrekt og at det skjer, vil det for en liten nasjon som Norge være av stor viktighet å ha et så godt forhold som overhodet mulig til våre kollegaer i øst.

Forutsetningen er da at vi er til stede i nord, at dialogen med våre kollegaer i øst er best mulig og at vi nå etter hvert får til samøvelser og aktivitet som er tillitskapende og som tar sikte på et så tett og nært samarbeid som mulig. La meg også ile til å si noen ord til de som er bekymret for at den maritime aktiviteten kan føre til en militarisering av nordområdene. Sjøforsvaret vil i fremtiden kun ha fem havgående krigsfartøyer – våre nye fregatter. Tre av disse vil til enhver tid være operative, en vil seile som oppøvningsfregatt og en vil til enhver tid ligge i dokk for vedlikehold. En fregatt vil seile internasjonalt, en til to fregatter vil kunne operere regelmessig i nordområdene. Å hevde at dette er en militarisering, er mildest talt en stor overdrivelse.

I forrige uke startet jeg å orientere om målbildet 2008. Forsvaret og Sjøforsvaret spesielt har vært under en konstant omstilling siden 1991. Våre medarbeidere er slitne, slitasjefaktoren er altså høy og jeg har spesielt det siste året merket meg at motivasjonen, ikke bare i Sjøforsvaret, men i Forsvaret generelt er endret. Motivasjonen er synkende. Derfor kan jeg ikke lenger akseptere omfattende endringer de nærmeste 2 årene. Sjøforsvaret skal ha ro, vi skal fokusere på primærvirksomheten, vi skal fokusere på maritim krigføring.

Skal vi lykkes med innfasing av nye fregatter og MTBer, oppgradering av fartøy og avdelinger, økt profesjonalisering av strukturen --- så kreves det ro, det kreves fokus og det kreves full "trøkk" på det å utvikle evne til sjøkrig med nye avanserte plattformer.

Slik vil det bli, slik må det bli.

Jeg sa innledningsvis at vi har veldig mye å glede oss over i Sjøforsvaret. Den gleden skal vedvare, arbeidslyst og motivasjon skal få gode vilkår, derfor må vi ha ro. Ro i organisasjonen er nøkkelen til å lykkes. Etter år med problemfokusering er vi nødt til å gi prioritet til det

positive som skjer, sentralt fra Forsvarsstab og Forsvarsdepartement må det motiveres og vi må være langt tydeligere på å gi ros og positive tilbakemeldinger. For det er nemlig veldig mye å glede seg over. Det er etter min mening også viktig at økonomi og budsjettbehov blir belyst og diskutert i plenum og i offentlighet.

Sjøforsvaret gjør og har gjort en formidabel jobb. Oppgavene hjemme og ute løses på en fullt ut tilfredsstillende måte. Tilbakemeldingene er meget gode, det være seg fra Afghanistan, Middelhavet, Kap Verde eller andre steder. Kystvakten løser tildelte oppgaver langs kysten fra svenskegrensen til Grense Jakobselv, i våre nære havområder og Barentshavet spesielt --- dette gjøres på en utmerket måte.

Vi får god støtte fra alle samarbeidspartnere, fra Fellesoperativt hovedkvarter og Forsvarets logistikkorganisasjon for å nevne to. Men det er noen jeg vil nevne spesielt her i dag og det er min egen stab. 23 medarbeidere som gjør en fantastisk innsats dag ut og dag inn. Dere vil i løpet av tiden her i Ulvik få se at strukturutviklingen på kort og mellomlang sikt er forpliktet materiellmessig, at behovet for driftsrammer på mellomlang sikt er forstått av våre beslutningstakere og alt annet arbeid er strukturert og går på skinner. Her er det fart og momentum. Bruk anledningen her til å skryte litt av de som legger grunnlaget.

Kort oppsummert kan situasjonen beskrives slik:

Den vedtatte strukturen er under bygging, innfasing eller forpliktet oppgradert.

Omstillingen er gjennomført. Vi skal ha ro og vi skal ha full fokus rundt det å operasjonalisere ny struktur.

Vi skal fortsette å bedre familievennlighet og forutsigbarhet.

Planleggingen av erstatning og fornying av den strukturen som går av med aldersgrensen rundt 2020 er i full gang.

Vi skal øke andelen av kvinner. Opptaket til befalsskolen i år har derfor vært gledelig. Flere kvinner enn noensinne.

Vi har full trøkk på primærvirksomheten

Sjøforsvaret skal sikre Norges fremtidige velferd og velstand. Sjøforsvaret skal sikre våre enorme olje og gassressurser, herunder også forvalte de fornybare ressursene og sørge for at kvoteavtaler overholdes.

Sjøforsvaret løser daglig nasjonens oppgaver hjemme og ute. Og nettopp i den rekkefølgen. Da er det hyggelig at andre setter pris på det vi gjør og at tilbakemeldinger fra hjemlige farvann og operasjoner ute er positive og meget gode.

Og husk: Sjøforsvaret skal sikre Norges fremtidige velferd og velstand.

Helt til slutt vil jeg få ønske alle et godt seminar. Ta også vare på den muligheten seminarets sosiale ramme gir.

Takk for oppmerksomheten.